

Sinji vrh, gora nad Ajdovščino - Slovenija

27.6 - 2.7.2016

Mednarodni likovni simpozij - International Art Symposium

Slovenija odprta za umetnost
Slovenija open to Art

Pogled od zgoraj 2016

Kosovelov dom Sežana - Velika galerija Ivana Varla
december 2016

Lokarjeva galerija Ajdovščina
januar 2017

Mestni muzej Idrija - Razstavišče Nikolaja Pirnata na gradu Gewerkenegg
februar 2017

Muzeji radovljiške občine - Galerija Šivčeva hiša
april 2017

Udeleženci

Avstrija

WALTER KÖSTENBAUER

Hrvaška

ZDRAVKO MILIĆ – častni gost
TONI FRANOVIĆ

Italija

DANIA SPIZZAMIGLIO
GIANNI BORTA

Japonska / Slovenija

NORIAKI SANGAWA

Portugalska / Slovenija

SIMÃO BESSA

Srbija

DRAGANA KNEŽEVIĆ
GALA ČAKI

Slovenija

SERGEJ KAPUS (častni gost)
BRUT CARNIOLLUS
ČRTOMIR FRELIH
DAMJANA PLEŠNAR
DAVID LIČEN
KAJA URH
KLAVDIJ TUTTA
KLEMEN BRUN
MARUŠA ŠUŠTAR
META ŠOLAR
MIRA LIČEN KRMPOTIĆ
PETER MAROLT
POLONA KUNAVER LIČEN
TANJA VERLAK

Predavatelj

TANJA VERLAK

Ustanovitelj projekta

KLAVDIJ TUTTA, akademski slikar, magister umetnosti

Umetniški vodja

ANAMARIJA STIBILJ ŠAJN, umetnostna zgodovinarica in likovna kritičarka

Gostitelj in soorganizator projekta

DRUŽINA VIDMAR

Soorganizatorja projekta

POLONA KUNAVER LIČEN, univ. dipl. oblikovalka, magistra umetnosti
DAVID LIČEN, univ. dipl. oblikovalec

Strokovni sodelavec projekta

prof. ČRTOMIR FRELIH, akademski slikar, magister umetnosti

SLOVENIJA, ODPRTA ZA UMETNOST 2016

Mednarodnega likovnega simpozija »Slovenija, odprta za umetnost« se je prijel podnaslov Pogled od zgoraj.

Tam zgoraj na Sinjem vrhu umetnik naredi civilizacijski odklop in objame ga vse, kar je prvinsko. Čudovita narava, pristni ljudje, hrana, ki diši po domačem in kolegi, umetniki, ki so drug drugemu naklonjeni, domači in prijateljski, pa čeprav prihajajo iz različnih okolij, govorijo različne jezike, ustvarjajo v različnih poetikah, imajo različne navade in različna kulturna ozadja. A tam zgoraj se vse poveže v harmonično sobivanje.

Tam zgoraj so možnosti za izmenjavo strokovnih mnenj, za študijska poglobljanja in razmišljanja, priložnosti, da v okviru simpozijskega dela prisluhnemo zanimivim in koristnim temam. Letos je strokovna beseda bila zaupana Tanji Verlak, ki je predavanju dala naslov **VIA FOTOGRAFIA: apparent or an apparition?** Srečanje s fotografijo je bilo nadvse umestno, saj mnogi pravijo, da so fotografijo iznašli prav slikarji, ko so vanjo prinesli kadriranje, albertijevsko perspektivo in optiko, ki jo ima kamera obscura. Verjetno brez kemikov rojstva fotografije ne bi bilo, a odnos med obema medijema je dejansko že zelo star, spreminjajoč in vreden naše pozornosti.

»Ogledalo in okno!« tako se je imenovala razstava ameriške fotografije šestdesetih in sedemdesetih let v Muzeju moderne umetnosti v New Yorku. V vabilu na razstavo je kustos John Szarkovski zapisal: »Je ogledalo, ki odseva portret umetnika, ki je fotografijo ustvaril, in okno, skozi katerega lahko bolje vidimo in razumemo svet okoli nas.« Vse to pa v popolnosti velja tudi za slikarstvo, za vsak likovni medij, v katerem avtor dopusti, da spregovori tisto, kar nosi v sebi in s čimer umeva tudi svet okrog sebe.

Tam zgoraj so pogoji za ustvarjanje. Posameznik zbistri misli in ideje dobijo vzgonsko moč. Avtohtoni zven tega čudovitega okolja marsikoga nagovori in tako, brez vnaprej določenih tem, je prav krajina tista, ki se zrcali v mnogih motivih ustvarjenih del. Krajina ali pa le njeni zgovorni fragmenti, včasih le vzdušje tega prostora in časa. Konkretno poteze krajinskega obraza se prelevijo v avtorsko videne in občutene, v subjektivno artikulirane. Historični mimezis je tako presežen. Pogledi sežejo v skrivne kotičke, a ne le tiste zunanje, ampak vselej znova tudi notranje, osebne, intimistične, neponovljive.

Tam zgoraj se pogled odpira, daleč naokrog, v daljavo, v neskončnost. In odpira se tudi tisti, ki je povsem introvertiran, ki predstavlja zazrtje posameznika v osebne globine.

In kako potem vse, kar je nastalo, postaviti na skupne temelje, poiskati skupni imenovalec, dati v okvir? Težko in navsezadnje tudi nesmiselno, zato tudi ne predpisujemo tematike, ne postavljamo izraznih ali tehničnih omejitev. Okvirji so le navidezni, znotraj njih je posameznik, s svojo vlogo, s svojim likovnim poslanstvom, s svojo govorico. On in samo on. In vsaka stvaritev je del njega.

A vsa nastala dela v tem času, ki sega po novih medijih, ki skuša preseči konvencionalno, vendarle pripadajo tistemu, kar predstavlja klasično slikarsko vrednoto, kar predstavlja slikarsko platno in barve, kar pripada štafelajnemu slikarstvu, pa četudi je platno položeno kar na tla in se slikar sklanja nad njega kot na svojega zaupnika – z vsem spoštovanjem in predanostjo, v trdni medsebojni povezavi. Torej, tisto slikarstvo, ki naj bi bilo za odpis, ki naj bi ga vrgli na smetišče zgodovine, je še vedno aktualno. Je zanimivo in mamljivo ter tako zelo vznemirljivo. Je še vedno tu in živi nešteto neomajnih življenj, ki se preobražajo in vendar se vedno znova vračajo k slikarskemu bistvu.

Tam zgoraj se vse to dogaja. Pa ne le tam, v tistem koščku odmaknjenega sveta. Da ne bi pomotoma mislili, da tja niso uspeli seči sodobni trendi! To slikarstvo je preprosto še vedno živo vsepovsod. In prav je tako! Ni namreč še dokončalo svojega poslanstva, ni še povedalo vsega!

Tam zgoraj so bili zadnji junijski dnevi ustvarjalni, prijazni, veseli, skoraj brezskrbni in za vse pomirjujoči. Raznolika ekipa je bila uigrana in odprta za nove navdihe, ki jih je posameznik vnašal v svojo siceršnjo umetniško prakso. Izjemnemu obvladovanju metierja se je pridružila še vsebinska kompleksnost del in nastajala je bogata bira.

Bili smo vsi. Nihče ni manjkal. Hieronim je bil z nami, vedno na uslugo. In odmislili smo vse tisto, kar je glodalo v nas. Upali smo, verjeli. Takrat in še celo poletje.

Sedaj je Pogled od zgoraj postal tudi Njegov pogled.

Dragi Hieronim, hvala, ker smo lahko prišli tja gor, ker smo lahko bili tam zaradi tebe, tvojih neomajnih vizij, odločnih in plemenitih dejanj, ki si jih uresničeval skupaj s svojo družino in somišljeniki. Hvala, ker si še vedno z nami, čeprav sedaj tam zgoraj, še višje. Vendar, vsi čutimo, da si z nami.

Veš, skupaj gremo naprej ...

Anamarija Stibilj Šajn

SLOVENIA OPEN TO ART 2016

The International Art Symposium »Slovenia, open to art« has become associated the subtitle View from above.

Up there on the top of Sinji vrh the artists disconnect from civilization and are hugged by everything that is pristine. The beautiful nature, the genuine people, the food, the smell of domestic and the fellow artists, who are like family, favourable and friendly to each other even though they come from different backgrounds, speak different languages, create in different poetics, have different habits and different cultural backgrounds. But Sinji vrh connects them all in a harmonious coexistence.

They can find opportunities for the exchanging of expertise, deepening their studies and reflections. They get the opportunity to listen to interesting and useful topics in the symposium. This year the expert word was entrusted to Tanja Verlak, who gave her lecture the title **VIA FOTOGRAFIA: apparent or an apparition?** The meeting with photography was extremely interesting and relevant, as it is said that photography was invented by painters, who brought bracketing, Alberti's perspective and camera obscura optics to it. Probably photography wouldn't exist without chemists, but the relationship between the two mediums is actually very old, it is constantly changing and worth our attention.

»The mirror and the window!« This was the name of an exhibition of American photography from the sixties and the seventies in the Museum of Modern Art in New York. The exhibition's curator, John Szarkovski, wrote in his invitation to the exhibition: »There is a mirror that reflects the portrait of the artist, who created the photography, and there is a window through which we can see and understand the world around us in a better way.« All this also fully applies to painting, and to every visual medium, in which the author allows to tell what is within himself and thereby understand the world around him.

On Sinji vrh the conditions to create are great. The individual can clear his thoughts and his ideas get a buoyancy force. The indigenous sound of this beautiful environment addresses many a person and so, without predetermined topics, the landscape is the one, which is reflected in many of the motifs of the created works of art; the landscape or only its expressive fragments, sometimes only the atmosphere of this space and time. Specific features of the landscape transform into authorial visions and feelings, into subjectively articulated ones. Historical mimesis is thus outdone. The authors' glances reach the secret corners, not only the external ones but also the inner, personal, intimate and unforgettable ones.

On Sinji vrh the view opens, far and wide, into the distance, to the infinity. And also the completely introverted view which represents the glimpse into the individual personal depths is widely open.

And how place on common grounds everything that was created, how to find a common denominator, how to put it all in the context? Hardly and pointlessly, and that is why the theme is not determined, we do not want to set the expressive or technical constraints. The frames are only apparent, and within them there is the individual, his role, his artistic mission, his discourse. Him and him alone. And each creation is part of him.

All the works created during this time, reaching out for the new media, trying to go beyond the conventional, nevertheless belong to what makes a classic painting value represented by the canvas and colours, which belong to easel painting, even if the canvas is placed on the floor and the painter bends over it as over his confidant - with all due respect and dedication, in a solid mutual connection. So, the kind of painting which should be forgotten, which should be thrown into the dustbin of history, is still relevant and has not told everything yet. It is still interesting, tempting and exciting. It is still here and it is alive, living its countless lives which are transforming and yet always returning to its painting essence.

All this is happening on Sinji vrh. And not only there, in that isolated corner of the world. And with this I do not mean that the modern trends have not been able to reach those places. This kind of painting is alive everywhere. And rightly so! It has not yet completed its mission, it has not yet told all!

The last days of June on Sinji vrh were very creative, friendly, happy, almost carefree and reassuring. The varied team was in tune and open to new inspirations that every individual brought into his artistic practice. The exceptional handling of the métier was joined by the content complexity of the works and a rich collection was born.

We were all there. No one was missing. Hieronim was with us, always at our service. And we forgot everything that was gnawing in us. We hoped, believed. During all that time and throughout the summer.

Now The view from above has also become His view.

Dear Hieronim, thank you, because we could come, because we were able to be there because of you, because of your unwavering visions, your powerful and noble acts, which you realized together with your family and supporters. Thank you for being still with us, although up there, even higher. We all feel that you are with us.

You know, together we go on.

Anamarija Stibilj Šajn

O svetu razmišljamo z gotovostjo, da je. Prepričani o njegovi stvarnosti pomislimo: "to, kar je, je to, kar obstaja." Ni potrebe, da bi dvomili v tisto, kar se nam razkriva kot očitno. Če vidimo človeka, je to človek in če vidimo plamen, je to plamen. Takšna neposredna, fenomeološka bližina je v jedru analognih fotografskih podob. Fotografija je vedno stvarnost nečesa, kar obstaja. Roland Barthes v *Cameri Lucidi* zapiše: "Every photograph is a certificate of presence." [1][1] Pa vendar, če je naša edina gotovost, gotovost subjektivnih predvidevanj, kako lahko vzpostavimo kakršen koli odnos do resničnega? Svet se namreč 'meni' kaže drugače kot ostalim ljudem in absolutna gotovost je zato iluzija. Stvarnost, ki jo živimo, karkoli spreminja v karkoli samo v odnosu z nečim drugim. Vsi gledamo istega človeka in isti plamen, odnos do predmetnosti pa določa posameznikovo stvarnost.

Odnos med svetom in človekom ne namiguje delitve med njima, izpostavi pa, da nismo neodvisni od tega, kar gledamo. Z gledanjem namreč potrjujemo fenomenološko vez do sveta, kakršen je, saj vidno udejanjimo šele s tem, kar vidimo. Oko pa ne more brez uma, um je tisti, ki vidi. Zgolj oči niso dovolj. Naučiti se moramo gledati. Naš pogled, enotnost uma in oči, je tisti, ki ustvari svet, kot se nam kaže. Ta prisotnost ali odsotnost pogleda ustvarja vidni svet. Fotografija nastane na enak način. "It is time," opozarja ameriški fotograf Minor White, "we recalled that 'man seen' or 'man found' is [...] 'man made.'" [2] [2] Zlitje sveta v podobo in podobe v svet nakazuje možnost podobe, da je svet sam podoba.

V *The Visible and the Invisible*, Merleau-Ponty izpostavi povezavo med realnostjo, ki se nam kaže, in našo zaznavo te realnosti: "the world is what we see [...] It is at the same time true that the world is what we see and that, nonetheless, we must learn to see it." [3][3] V fotografskem smislu se zdi, da filozof govori o podobi, ki ni neodvisna od tega, kar fotograf misli, da vidi, saj je to, kar vidi lahko del tega, kar opazi, medtem pa to, kar opazi, že izhaja iz tega, kar sam pričakuje, da bo videl. Opazovalec je najprej opazovalec samega sebe: »I see, I feel, hence I notice, I observe, and I think,« beremo v *Cameri Lucidi*. [4][4] O ideji podobe, ki čaka, da jo fotograf opazi ali odkrije, in o fotografu kot tistem, ki išče zmuzljivo podobo, Minor White razlaga: "Often he passes a corner, saying to himself, 'There is a picture here', and if he cannot find it, considers himself the insensitive one. He can look day after day – and one day the picture is visible! Nothing has changed except himself; although, to be fair, sometimes he had to wait till the light performed the magic." [5][5]

Vedeti gledati, pomeni videti to, česar ni. Opazovati drevo v daljavi, ali ga celo obiti, še ne pomeni, da vidimo linijo, ki drevo ločuje od tal ali neba, ampak si jo ustvarimo razumsko. V tem smislu je vedeti gledati, ustvariti. Študije o razmejitvi resničnega od imaginarnega so pokazale, da se v možganih aktivirajo isti nevrološki centri, če neko stvar gledamo, ali si jo zgolj zamišljamo. Racionalno razločevanje med tem, kar vidimo v svetu (*prikazano*), in med tem, kar si predstavljamo v svojih mislih (*prikazen*), izgine; tako se tudi ločnica med stvarnim in izmišljenim naenkrat zdi bolj izmišljena kot stvarna. Fotografija iz preteklosti ustvarja sedanost, bližino od daleč, pozitiv iz negativa, črno iz bele, rdečo iz zelene in prostor iz časa. Popolna dvojnost medija 'hipnotizira' vsakdanjo stvarnost, zato vsaka odsotnost postane prisotnost. "In a space of a single minute," William Henry Fox Talbot zapiše o gesti *pisanja s svetlobo*, prostor postane čas in čas prostor. Telefotografije mrtvih zvezd podpirajo njegovo trditev. Povezovanje preteklosti s sedanostjo, in posledično sedanosti s preteklostjo, omogoča prehajanje časov in takšna 'alkemija sveta', če uporabimo izraz Huga Balla, fotografijo prestavi v domeno magije.

Eden izmed principov fotografije je zavest o tem, da predmeta, ki je na podobi, pravzaprav ni pred nami in moč fotografije je prav prepričljiva iluzija, ki fotografijo naredi resnično, kadarkoli jo pogledamo. Samodejno je fotografija prizorišče nečesa, ki je prisotno, medtem ko je odsotno. ***It is in effect but not in fact.*** Takšna zaznavnost med spoznavnostjo in razpoznavnostjo, med percepcijo in prikaznostjo in celo med gledanjem in govorjenjem, mi odpira fenomenološko vprašanje, ali lahko fotografija odpre nekaj, česar nisem videla že sama? Je fotografija lahko nepredvidljiva? Lahko vidimo, česar še ne vemo? Ali, nasprotno, gledanje aksiomatsko sugerira, da to, kar vidimo tudi že poznamo?

Če je torej to, kar vidimo stvar pozornosti, in je to, kar opazimo, stvar pričakovanj, vidimo le, kar vemo. Hkrati bi lahko rekli, da znanje pride kot izkušnja,[6][6], medtem ko je podoba izkušnja že sama zase. Tako je spoznanje v podobi. Če torej mišljenje vpliva na način gledanja, opazovanje vpliva na to, kar opazujemo. V svojem predkartezijanskem pomenu si filozofija in fotografija delita etimološko zasnovo besede *theoria*, ki nakazuje 'gledati', 'premišljevat', 'spekulirati', 'zagledati', 'zavedati se'. Nadalje ***theoria*** nakazuje 'opazovanje', 'spektakel' ali 'to, kar je opazovano'. [7][7] Po tej analogiji torej svet spreminjamo že s tem, da o njem razmišljamo, gotovo pa s tem, da ga opazujemo. Ali to prehajanje med gledanjem in mišljenjem spreminja gesto fotografiranja v gesto razmišljanja? Je fotografirati teoretizirati? Vsekakor je opazovati

Fotografiji: Moški v temi, Ogenj

[8][1] Roland Barthes, *Camera Lucida*, Vintage, 2000, p. 87

[9][2] Minor White, 'The Camera Mind and Eye', in *Magazine of Art*, Vol. 45, No. 1, pp. 16-19, 1952; in *Photographers on Photography*, edited by Nathan Lyons, Prentice-Hall, Inc., Englewood Cliff, New Jersey, 1966, pp. 164-166.

[10][3] Maurice Merleau-Ponty, *The Visible and the Invisible (Reflection and Interrogation, The Perceptual Faith and its Obscurity)*, Northwestern University Press, 1968, pp. 3-4.

[11][4] Roland Barthes, *Camera Lucida*, Vintage, 2000, p. 21.

[12][5] Minor White, 'The Camera Mind and Eye', in *Magazine of Art*, Vol. 45, No. 1, pp. 16-19, 1952; in *Photographers on Photography*, edited by Nathan Lyons, Prentice-Hall, Inc., Englewood Cliff, New Jersey, 1966, pp. 164-166.

[13][6] "We know not through our intellect but through our experience." Maurice Merleau-Ponty

[14][7] <http://classic.studylight.org/lex/grk/view.cgi?number=2335> (May 15, 2015)

VIA FOTOGRAFIA – apparent or an Apparition?

Tanja Verlak

We tend to think about the world in terms of is. Being certain about its presence we say, 'that which is, is that which exists'. There is no need to question the obvious, evident world as it gives itself to us. If we see a man, there is a man and if we see flame, there is one. Such a direct, phenomenological proximity is at the heart of analogue photographic images. A photograph is always a reality of something, which exists. As Roland Barthes writes in ***Camera Lucida***: "Every photograph is a certificate of presence." [1][1] However, if the only certainty was the certainty of that, which is foreseen, thus of that which we cannot but take subjectively and emotionally, how could we know of any relations to the real? The world performs differently for 'me' than it does for other people and such an absolute certitude would have been nothing but an illusion. By contrast, lived reality is a curve whereby everything only becomes anything in relation to something else. That is to say that even though we all might look at the same man and the same flame, it is the relationship between them, which makes it one's particular reality.

Focusing on the relationship between the world and a person in the world is not to suggest a division between the two, but rather to propose that we are not independent from that at which we look. By looking, we affirm our phenomenological kinship with what there is and bring forward the visible by what we see. The eye, however, cannot do without the mind; it is the mind that sees. It is our look, the unity of mind and eye, which creates the world as it appears to us. This presence or absence of a gaze creates the world as we see it. A photograph happens the same way. "It is time," writes the American photographer Minor White, "we recalled that 'man seen' or 'man found' is [...] 'man made'." [2][2] Such merging, of the world into the image and of the image into the world, rests upon the possibility of the image becoming the world itself.

In ***The Visible and the Invisible***, Merleau-Ponty develops the connection between a reality that reveals itself to us and our perception of that reality saying that "the world is what we see [...] It is at the same time true that the world is what we see and that, nonetheless, we must learn to see it." [3][3] In photographic terms, the philosopher seems to propose that an image is not

independent from that which the photographer thinks he sees, because what he sees might be a matter of what he notices, and what he notices may depend on what he expects to see. An observer, after all, is always an observer of himself first: "I see, I feel, hence I notice, I observe, and I think,"[4][4] we read in *Camera Lucida*. The idea of an image waiting to be noticed or discovered is also reflected by Minor White, who sees the photographer as being in search of an allusive or concealed image: "Often he passes a corner, saying to himself, 'There is a picture here', and if he cannot find it, considers himself the insensitive one. He can look day after day – and one day the picture is visible! Nothing has changed except himself; although, to be fair, sometimes he had to wait till the light performed the magic."[5][5]

By *knowing* how to look we see what is not there. Seeing a tree in a distance, for instance, or even walking around it, one does not see the line separating the tree from the ground and the sky but one constructs it intellectually. Knowing how to look in this sense is a means of inventing. The distinct boundaries between the real and imagined as conceived of in everyday thought have been further brought into question by neurological study. It has been shown that the same neurological centres are active in our brains if we look at a thing or if we imagine that object. The rational distinction or separation between what we see in the world (apparent) and what we imagine in our minds (apparition) tends to disappear and the line between the real and the imaginary suddenly seems more imaginary than real. A photograph too can be seen in light of this perceptual confusion. It creates a present from the past, the near from the far, a positive from a negative, black from white, red from green and space from time. The perfect double of the medium 'hypnotizes' everyday reality so that every absence becomes presence. "In a space of a single minute," as William Henry Fox Talbot writes about the act of *writing with light*, space becomes time and time space. Telephotographs of extinct stars, for instance, are the examples of this claim. Reality becomes mystery by linking the past to the present, consequently the present to the past and enabling time to fold back on itself. This 'alchemy of the world', to use Hugo Ball's expression, suggests that we may look at a photograph in the light of magic.

One of the principles of photographic representation is indeed knowing that the object is not there and the power of photography derives from this compelling illusion, which seems real whenever we look at it. Without special effort, photography is a site of something, of anything, being present while absent. It is in effect but not in fact. This perceptual wonder between cognition and recognition, between perception and representation, even between seeing and saying, poses a phenomenological question, which is: can a photograph open up something that I did not see for myself? Can a photograph act unpredictably? In other words, can one see what one does not yet know? Or, does seeing axiomatically suggest that we know what we are looking at?

Now, if what one sees is a matter of attention and what one notices a matter of expectation, one sees what one knows. This proposition goes both ways and one could equally say that knowledge comes as an experience,[6][6] while an image is an experience itself. Thus knowledge comes from image. In as much then as thinking influences the way we see, observing influences that, which is being observed. In its original, pre-Cartesian sense, philosophy and photography share the etymological ground of the word *theoria*, which implies, 'observing', 'contemplating', 'speculating', 'beholding', 'gazing at', 'looking at', 'being aware of'. Furthermore, *theoria* stands for 'a spectacle' or 'that which is viewed'. [7][7] Following this analogy, one changes the world merely by thinking about it or indeed, by looking at it. Does this blend of looking and thinking make the act of photographing the act of thinking itself? Is to photograph to theorise? It is nonetheless to observe ...

Photographs: from *Midnight in Mumbai*, 2012-2015, silver-bromide prints, 83 cm x 83 cm.

[8][1] Roland Barthes, *Camera Lucida*, Vintage, 2000, p. 87

[9][2] Minor White, 'The Camera Mind and Eye', in *Magazine of Art*, Vol. 45, No. 1, pp. 16-19, 1952; in *Photographers on Photography*, edited by Nathan Lyons, Prentice-Hall, Inc., Englewood Cliff, New Jersey, 1966, pp. 164-166.

[10][3] Maurice Merleau-Ponty, *The Visible and the Invisible (Reflection and Interrogation, The Perceptual Faith and its Obscurity)*, Northwestern University Press, 1968, pp. 3-4.

[11][4] Roland Barthes, *Camera Lucida*, Vintage, 2000, p. 21.

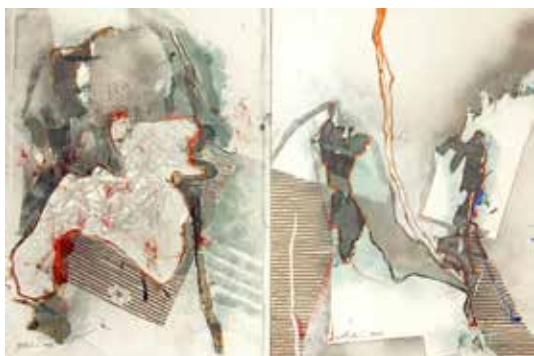
[12][5] Minor White, 'The Camera Mind and Eye', in *Magazine of Art*, Vol. 45, No. 1, pp. 16-19, 1952; in *Photographers on Photography*, edited by Nathan Lyons, Prentice-Hall, Inc., Englewood Cliff, New Jersey, 1966, pp. 164-166.

[13][6] "We know not through our intellect but through our experience." Maurice Merleau-Ponty

[14][7] <http://classic.studydrive.org/lex/grk/view.cgi?number=2335> (May 15, 2015)

[13][6] "We know not through our intellect but through our experience." Maurice Merleau-Ponty

[14][7] <http://classic.studydrive.org/lex/grk/view.cgi?number=2335> (May 15, 2015)

WALTER KÖSTENBAUER

Rojen leta 1956 v Weizu (avstrijska Štajerska). Od leta 1974 do 1979 študiral na Akademiji upodablajočih umetnosti n Dunaju. Od leta 1983 do 1995 slike – kamni; leta 1986 srečanje z Erichom Friedom, ki je še okrepilo njegovo ukvarjanje s kamni kot metaforo. . Od leta 1989 večkratno bivanje v bližini granitnih eratičnih blokov v pokrajini Mühlviertal (Zgornja Avstrija); 1993 potovanje po kamnitih puščavah na jugozahodu Združenih držav Amerike; 1996 trimesečno potovanje po Avstraliji in začetek ukvarjanja s kulturo aboridžinov; od leta 2000 poleg slikarstva in grafike tudi konceptualna dela. Od leta 1981 živi in deluje v Gradcu.

Naslov:
Dr. Heschl-Weg 11
8053 Graz
Tel.: 0043 316 291200
e-mail: walter.koestenbauer@gmail.com
www.kulturserver-graz.at/v/koestenbauer.html

TONI FRANOVIĆ

Toni Franović je rojen leta 1964 v Zagrebu. Diplomiral je 1990. leta na Akademiji likovnih umetnosti v Zagrebu. Leta 1993. je začel z delom na „ARAD ARTS PROJECT“ v Aradu, kjer je predaval slikanje v naravi. V akademskem letu 1994–95 je bival na »American University Wesley, Theological Seminary« v Washingtonu D.C., kjer je predaval duhovnost in umetnost. Leta 1995 je bil asistent na katedri za slikanje in risanje na Akademiji likovnih umetnosti v Zagrebu, kjer je predaval risanje akta in slikanje v naravi do leta 2004. Predava na Sveučilištu Sjever na Oddelku za medijski dizajn. Je gostujoči predavatelj na »Kresge Academic Center« v Washingtonu D.C., »School of Visual Arts«, v New Yorku, Boston Universty. Dela Tonija Franovića se nahajajo v muzejih, galerijah in privatnih zbirkah v Evropi, Ameriki in v Izraelu. Razstavljal je na mnogih samostojnih kot tudi skupinskih razstavah na Hrvaškem in v različnih državah sveta. Za svoje delo je prejel številne nagrade in priznanja.

Naslov:
e-mail: toni_franovic@yahoo.com
Tel.: 00385 959170743

DANIA SPIZZAMIGLIO

Rodila se je v Tavagnacco (Videm, Italija), kjer živi in ustvarja. Že od malega se posveča likovnemu izražanju v različnih tehnikah. Obiskovala je tečaje na »Accademia di Belle Arti G. B. Tiepolo« v Vidmu pri prof. Gianniju Borti. Ta jo je spodbujal, da se prepusti barvam in njihovi izrazni moči. Tako je na njeni ustvarjalni poti nastal preobrat, katerega rezultati se povezujejo v cikel, imenovan »Dancing with the picture«, ki se je še posebej razplamtel na Sinjem vrhu. V letošnjem letu je sodeloval v projektu CRACK 2016 v Gemoni (Gemoni del Friuli), kjer so ustvarjali v spomin na potres v Furlaniji, leta 1976 (www.viadellannarrazione.it). V letošnjem letu je prejela tudi prvo nagrado na »Bibione Lido del sole en plain air«.

Naslov:
e-mail: daniaspi@yahoo.it

GIANNI BORTA

Rodil se je v Vidmu (Udine), kjer tudi živi in ustvarja. Svoj atelje pa ima tudi v Milanu. Razstavlja od leta 1961. Imel je kar 850 razstav doma in širom po svetu. Je eden najpomembnejših ekspresivnih slikarjev. Za svoje delo je prejel 220 nagrad, nacionalnega in mednarodnega značaja. Njegova dela so vključena v številne nacionalne zbirke. Gianni Borta s svojo ustvarjalnostjo pomembno zaznamuje tudi likovne kolonije, simpozije in druga srečanja likovnih umetnikov.

Naslov:
Via Don Bosco 43
Udine (Videm)
Tel.: 0039 0432 565143
e-mail: info@gianniborta.com

Italija

NORIAKI SANGAWA

Noriaki Sangawa pripada sloviti japonski umetniški grupi Ryu, ki je tako rekoč prva vzpostavila stik s slovenskim kulturnim prostorom preko svojega vodje Toshihira Hamana z udeležbo na mednarodnem grafičnem bienalu v Ljubljani in nato tudi s samostojno skupinsko razstavo. Noriaki Sangawa se posveča slikarstvu, je pa tudi lektor specialist na Oddelku za azijske jezike Filozofske fakultete, Univerze v Ljubljani.

Naslov:
e-mail: sangawano@gmail.com

Japonska / Slovenija

SIMÃO BESSA

Simão Bessa (rojen l. 1982 v Santu Tirsu na Portugalskem) je leta 2008 končal študij slikarstva na Akademiji za likovno umetnost v Portu. Med časom študija je eno leto študiral na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje v Bratislavi na Slovaškem. Leto dni po zaključku študija ga je portugalsko Ministrstvo za kulturo izbralo za mednarodno izmenjavo, namenjeno perspektivnim umetnikom Portugalske, Inov-art. V okviru izmenjave je leto dni deloval v ljubljanskem društvu ŠKUC. Bessa je razstavljal na številnih razstavah v Sloveniji, na Portugalskem in Hrvaškem. Leta 2016 je za svoja dela prejel dve nagradi: glavno nagrado Majskega salona in nagrado Primavera 2016 v Mariboru.

Naslov:
e-mail: simaobessa@hotmail.com

Portugalska / Slovenija

DRAGANA KNEŽEVIĆ

Dragana Knežević se je rodila 13. 1. 1958. leta v Negotinu. Diplomirala na Pravni fakulteti beograjske Univerze. Od takrat se aktivno posveča slikarstvu, ki ga je študirala privatno, pri različnih slikarjih in profesorjih. Profesionalno kariero opravlja kot novinarka lokalnega časopisa, pa tudi na Radiju in Televiziji v Negotinu, kot urednica in direktorica RTV postaje. Nekaj let je bila direktorica prestižnega srbskega glasbenega festivala »Mokranjčevi dani«. Je urednica strokovnega časopisa za glasbeno kulturo »Mokranjac« in mnogih drugih publikacij. Trenutno je zaposlena v Kulturnem centru v Negotinu kot urednica gledališkega programa.

Je dobitnica več nagrad za kratki film v elektronski obliki.

Imela je dve samostojni razstavi keramičnih skulptur in velja za uspešno keramičarko. Njene skupinske slikarske razstave so številne. Samostojno pa je razstavljala v Negotinu in Beogradu / Kulturni centar Čukarica/ Galerija Stara Kapetanija, v Zemunu, v Rumuniji in na Danskem. Udeležila se je številnih kolonij v Srbiji, Sloveniji, Makedoniji, BiH, na Hrvaškem, v Grčiji in Romuniji.

Naslov:

e-mail: dknezevic@email.com

GALA ČAKI

Rojena 19. marca leta 1987. V letih 1998-2002 je obiskovala Nižjo baletno šolo Lujo Davičo. Od 2002-2006 pa srednjo šolo – Zrenjaninsko gimnazijo. Leta 2006-2010 je bila študentka na oddelku za likovno umetnost, skupine za slikanje na Akademiji umetnosti v Novem Sadu. Od 2010-2011 je na isti akademiji opravljala dva magistrska študija, in sicer v skupini za slikanje in v skupini za risanje. Bila je odlična študentka, na magistrskem študiju je celo dosegla briljantno povprečno oceno 10, 00. Od leta 2011 je članica ULUV-a (Združenja likovnih umetnikov Vojvodine). Od leta 2013 do 2016 se posveča doktorskemu študiju na Fakulteti likovnih umetnosti v Beogradu, Univerze v Beogradu. V januarju 2017 bo imela zagovor doktorske naloge. Je prejemnica številnih nagrad in priznanj. Kot štipendistka je ustvarjala v Ameriki, Indiji, na Finskem in v Egiptu. Od leta 2007 sodeluje na skupinskih razstavah doma in v tujini. Prvo samostojno razstavo je imela leta 2010 v Novem Sadu (Srbija), nato pa si sledijo samostojne razstave doma in po Evropi. Sodeluje na mednarodnih likovnih kolonijah in simpozijih ter pri različnih drugih mednarodnih likovnih projektih.

Naslov: Kej žrtava racije 4, Novi Sad, Tel.: +381695311840

e-mail: galacaki@live.com

Website: galacaki.com, behance.net/galacaki, vimeo.com/user10960151

BRUT CARNIOLLUS

Brut Carniollus je vizualni umetnik in fotograf, ki se ukvarja z digitalnim kolažem in digitalno grafiko, pri čemer njegova dela praviloma izhajajo iz fotografskega zapisa in se kot razstavni eksponat materializirajo v obliki originalnega digitalnega UV tiska. Njegova dela so razstavljena in nagrajena po vsem svetu. Od leta 2012 v vlogi paparazza zalezuje udeležence mednarodnega likovnega simpozija na Sinjem vrhu nad Ajdovščino. Živi in dela v Radovljici. Več o avtorju si lahko preberete na njegovi spletni strani.

Naslov:

e-mail: brut@carniollus.com

carniollus.com

ČRTOMIR FRELIH

Rojen 20. 8. 1960, Nomenj, Bohinj. 1985 diploma na Akademiji za likovno umetnost (ALU) Ljubljana, 1990 specialistični študij grafike ALU Ljubljana, 1997 magisterij iz likovne didaktike, ALU Ljubljana. Bil je asistent za grafiko na ALU, nato docent in izredni profesor za risanje in grafiko na PeF. Od 2014 je redni profesor za grafiko na Oddelku za likovno pedagogiko, Pedagoška fakulteta, Univerza v Ljubljani.

Je avtor številnih člankov s področja likovne umetnosti, likovne teorije in likovne pedagogike. Prejel je več nagrad in priznanj. Na področju grafične tehnologije je razvil in uveljavil nekatere nove postopke kolagrafije. Živi in dela v Radomljah in Bohinju.

Naslov:

Cesta Radomeljske čete 29

1235 Radomlje

Tel.: 041 966 939

e-mail: crtomir.frelih@pef.uni-lj.si

Slovenija

DAVID LIČEN

Rojen je bil 10. junija 1975 v Šempetru pri Gorici. Končal je Srednjo šolo za oblikovanje v Ljubljani – industrijsko oblikovanje. Leta 1994/95 je obiskoval Šolo uporabne umetnosti Famul Stuart. Leta 2000 je diplomiral iz grafičnega oblikovanja na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani. Istega leta je vpisal magistrski študij na ALU, prvi letnik pa končal v Helsinkih na Finskem. Je član društva slovenskih likovnih umetnikov. Od leta 2002 poučuje grafiko na šoli uporabnih umetnosti – Famul Stuart v Ljubljani. Od septembra 2003 skupaj z ženo Polono vodi likovno oblikovalski center Lična hiša v Ajdovščini.

Naslov:

Na brajdi 26, 5270 Ajdovščina

Tel.: 040 839 729

e-mail: david@licnahisa.com

www.licnahisa.com

Slovenija

DAMJANA PLEŠNAR

Rojena je bila 20. 5. 1963 v Postojni. Po končani gimnaziji v Ajdovščini je nadaljevala študij in diplomirala na Pedagoški fakulteti v Ljubljani – likovna smer. Živi v Ajdovščini, kjer je zaposlena kot profesorica likovne umetnosti na Srednji šoli Veno Pilon Ajdovščina. Od leta 1998 je članica Društva likovnih umetnikov Severne Primorske (DLUSP), od leta 2003 pa Zveze društev slovenskih likovnih umetnikov (ZDSLU).

Posveča se slikarstvu, občasno tudi kaligrafiji. Ustvarja predvsem v tehniki akrila na platno in v mešani tehniki, ter kolažu. Svoja dela predstavlja na osebnih in skupinskih razstavah, udeležuje pa se tudi mednarodnih likovnih kolonij in slikarskih ex temporov doma in v tujini.

Naslov:

Idrijska cesta 20, 5270 Ajdovščina

Tel.: 051 313 312

e-mail: damjanaplesnar@gmail.com

Slovenija

Rodil se je leta 1953 v Labinu. Leta 1977 je diplomiral na Accademia di Belle Arti v Benetkah, v razredu prof. Carmela Zottija. Leta 1988 je študiral mozaik na École Nationale Supérieure de beaux-Arts v Parizu. Je redni profesor na Akademiji primijenjenih umjetnosti Vseučilišta na Reki, kjer predava slikarstvo in mozaik. Je član HDLU Rijeka, HDLU Zagreb in društva Le Venezie v Trevizu. Imel je več kot 80 samostojnih in preko 100 skupinskih razstav, tako doma kot v tujini (Italija, Avstrija, Madžarska, Nemčija, Brazilija, Portugalska, Avstralija, Slovenija, Francija, ...). Sodeloval je na mnogih likovnih kolonijah in simpozijih doma in v tujini. Za svoje delo je dobil številne nagrade in priznanja. Njegova dela se nahajajo v znanih privatnih in muzejskih zbirkah.

Naslov:

Tel.: +385 91 7376 049

e-mail: zdravko.milic@pu.t-com.hr

Hrvaški akademski slikar Zdravko Milić je svoja znanja pridobival pri legendarnem profesorju beneške akademije Carmelu Zottiju, ki je imel močan vpliv na svoje študente. Kasneje je izobraževanje nadaljeval na specialističnem študiju mozaika v Parizu. Na poti samostojnih umetniških prizadevanj, ki traja že skoraj štiri desetletja, si je s poglobljeno raziskovalnostjo izgradil in utrdil svojo slikarsko identiteto in ustvaril svojo intimistično ikonografijo.

Na presečišču likovnih znanj, vedenj in metjejske suverenosti, se avtor giblje po izrazito samosvojem tematskem planetu, na katerem se povezuje z znanostjo, predvsem s fiziko in astronomijo ter z zgodovino in arheologijo. To so področja, kjer išče odgovore na vprašanja o neskončnosti, o onostranstvu, vsemirju, o kozmičnih prostranstvih, o drugih in drugačnih svetovih, o transcendentnem, o tistem, kar seže preko našega izkustva. Sprašuje se o obstoju življenja, kje vse so ljudje, morda človeku podobna bitja in druge življenjske oblike in kdaj je sploh nastalo življenje.

Kot arheolog brska po preteklosti in se kot astronaut odpravlja na ekspedicije v vesolje. In potem kot slikar pristane na slikarskem polju, na »dromu«, na poligonu njegove umetniške angažiranosti in v likovno govorico prelije svoja razmišljanja. Tu deluje na čisti, izrazito slikarski, klasični štafelajni način, hkrati pa njegova likovno-vizualna dejanja premorejo rešitve, povezane z zaznavami sodobne digitalne tehnologije in s tem prevzemajo specifične ekranske slike. Njegovo ustvarjanje je dialog med tradicionalno slikarsko in digitalno podobo. Slika še vedno temelji na slikarskih prvih, njeno utripajoče slikovno tkivo pa pred gledalca postavlja efekte, ki pripadajo sodobni tehnologiji. Točke in linije, ki ritmično naseljujejo površine, postanejo pomembno likovno-izrazno sredstvo, ki celoto vpenja v sedanjost, v način sprejemanja podob, ki je sodobnemu človeku najbližji, hkrati pa vsi ti poudarki sliko spreminjajo v živo, pulzirajočo podobo ter ključno sodelujejo pri kompozicijski gradnji, v nekaterih rešitvah pa tudi pri artikulaciji forme.

Pod digitalnimi impulzi povrhnjice pa so vzpostavljeni pejsaži, ki kljub prikazani krajinski konfiguraciji, ostajajo nam neznana okolja. To so pogledi na krajino, ki ne pripada površini Zemlje, ampak nekemu povsem drugačnemu, vesoljskemu okolju, po katerem se sprehajajo bitja v astronautskih opravah, pa tudi figure, ki morda pripadajo prednamcem. V sklopu razmišljanj o življenju v neskončnosti prostora in časa sta tudi njegova cikla Histriadrom (Histria – grška kolonija) in Cydoniadrom (Cydonia, Kydonia – antično mesto na Kreti).

V svojem raziskovalnem opusu je Zdravko Milić nekoliko leonardovski, saj ga lahko upravičeno poimenujemo »homo universalis«. V prepletu različnosti pa skrbno neguje in ohranja zgodovinski in nezamenljiv status slike.

Anamarija Stibilj Šajn

ZDRAVKO MILIĆ

Sergej Kapus se je rodil leta 1950. Diplomiral je na Filozofski fakulteti v Ljubljani na oddelku za umetnostno zgodovino in sociologijo. Razstavljati je začel leta 1975. Je avtor teoretičnih in kritičnih spisov o modernem slikarstvu, ki jih je publiciral v revialnem tisku in razstavnih katalogih. Leta 1991 je v Moderni galeriji v Ljubljani organiziral razstavo Podoba in snov, ki je predstavljala pregled slovenskega visokomodernističnega slikarstva sedemdesetih let. Leta 1998 je v založbi Moderne galerije v Ljubljani izdal monografijo o slikarju Jožefu Petkovšku. Leta 1999 je v okviru programa Narodne galerije v Ljubljani pripravil razstavo Jožef Petkovšek; Podvojene slike. Leta 2000 mu je Univerza v Ljubljani dodelila priznanje umetniških del in ga leta 2001 habilitirala za docenta za slikarstvo, leta 2010 pa je postal izredni profesor. Leta 2002 je imel veliko retrospektivno razstavo v Moderni galeriji v Ljubljani. Od leta 1992 do 2005 je sodeloval na Pedagoški fakulteti v Ljubljani, kjer je predaval o moderni umetnosti, od leta 2005 pa predava na oddelku za slikarstvo na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje v Ljubljani.

Naslov:

Tel.: 040 380 157

e-mail: sergej.kapus1@guest.arnes.si

Sergej Kapus, profesor na oddelku za slikarstvo ALUO v Ljubljani, je najprej osvojil umetnostno zgodovinska znanja, spoznal evolucijsko pot likovne umetnosti in njene protagoniste in nato z obilico znanj in vedenj prestopil v prakso, postal slikar in svoja dela prvič na ogled postavil leta 1975. Danes igra dvojno in še posebej pomembno vlogo. Kot slikar pripada tradiciji modernistične abstraktne umetnosti, ob tem pa piše številne teoretične in kritične spise o modernem slikarstvu. Nedvomno so ti še posebej tehtni tudi zato, ker se njegovim pogledom in razmišljanjem pridružujejo tudi konkretna, praktična ustvarjalna spoznanja. In obratno, njegovo slikarstvo je (p)osebno ob dejstvu, da ga na izrazni poti spremlja teorija, s katero usmerja tudi svoja likovna raziskovanja in dejanja.

Sergej Kapus je slikar, ki s svojimi deli zapeljuje naš pogled (ne le v dokumentarni oddaji Zapeljevanje pogleda). Zapeljuje in zaposluje.

Njegova dela so medijsko odprti prostori, v katerih vzpostavlja korespondenco med fotografskim posnetkom in slikarsko intervencijo, med pridobljeno in ustvarjeno podobo, natisnjeno in uresničeno z močjo poteze, z živostjo nanosa, z intenziteto barve, z vsem tistim, kar pripada repertoarju slikarske izrazne žlahtnosti.

Avtor s svojimi razmišljanji in ustvarjalnimi dejanji nenehno potuje med Zemljo in Marsom. Na Mars stopi z brskanjem po internetu, s skrbnim zbiranjem pravega površinskega izseka, ki ga je posnela sonda. Natisnjeno podobo prenese na platno in z njo vzpostavi osnovno delitev slikovnega polja, nato pa »vrže« svoje slikarske mreže. Čez fotografije namreč slika barvne pasove, s katerimi ustvarja močne globinske učinke. S premišljeno konstrukcijo linij, ki nastopajo kot prostorski rezi, odpira možnosti potovanja s površine v globino. Odločitev za velike slikovne formate še podkrepi doživetje prostorske dimenzije.

V skrbno konstruiranih linijah, tako paralelnih kot sekajočih, se razkriva čista slikarska izraznost. Barvni pas ima namreč obliko, barvo, strukturo, smer, površinsko stanje in plasti, ki se kot palimpsesti razkrivajo pod njim. Je živ in pulzirajoč, vsak s svojim karakterjem, ki ga pogojuje avtorjev dotik s slikovno površino in ga zaznamuje energija nanosa samega. Avtor namreč v materijo barvne snovnosti vnaša gibalno energijo in s platenji ustvarja globinsko polje. In barva je tista, ki določa posamezne pasove ter med njimi vzpostavlja tako ubrane dialoge kot tudi dinamična kontrastna stanja.

Slike Sergeja Kapusa predstavljajo heterogen teritorij; čeprav sestopajo iz enega v drug medij, iz posnetega, tehnicističnega v ustvarjeno, iz natisnjenega in s tem nenehno generiranega v enkratno in neponovljivo slikarsko dejanje, učinkujejo enovito in uravnoteženo. Različnosti se zlijejo v neločljivo celoto, ki jo ne zamaje niti dejstvo, da je slika, ki ima svoj nezamenljiv zgodovinski status, postavljena v konstelacijo z novim medijem.

Anamarija Stibilj Šajn

SERGEJ KAPUS

KAJA URH

Rojena leta 1988 Kranju. Diplomirala na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje v Ljubljani – smer slikarstvo (2012). Študij zaključuje na podiplomskem programu iste inštitucije. Je članica Zveze društev slovenskih likovnih umetnikov in Likovnega društva Kranj. V zadnjih treh letih se redno predstavlja na samostojnih in skupinskih razstavah doma in v tujini. Je prejemnica nagrade Ex Tempore Ptuj (2015) in Grand Prix nagrade na Ex Tempore Iveta Šubica (2014). Živi in ustvarja v Kranju.

Naslov:

e-mail: ask@kajaurh.com

www.kajaurh.com

KLAVDIJ TUTTA

Klavdij Tutta se je rodil 1958 v Postojni. Nadaljnje šolanje na Akademiji za likovno umetnost pri profesorjih: Metki Krašovec, Janezu Berniku, Zvestu Apolloniju, Gustavu Gnamušu in Bogdanu Borčiču. Pri slednjem je diplomiral tako na dodiplomskem kot na postdiplomskem študiju grafike. Ukvarja se s slikarstvom, grafiko in objekti ter z organizacijo likovne delavnice na Sinjem Vrhu. Od leta 1981 je član DSLU, sicer pa dela in živi v Novi Gorici in Kranju, kot samostojni umetnik. Imel je preko 219 samostojnih razstav, sodeloval pa na več 300 skupinskih doma in po svetu. Za svoje delo je prejel več 61 domačih in mednarodnih priznanj. Med nagradami izstopajo tiste, ki jih je prejel na mednarodnih bienalnih v Ljubljani, Barceloni, Seulu, Cadaques, Villachu, Zagrebu, Bitoli, Karlovcu, Gornjem Milanovcu, Gorici, Mariboru, Sežani. Leta 2002 je prejel Bevkovo nagrado mestne občine Nova Gorica za dosežke v likovni umetnosti in pa plaketo občine Ajdovščina za razvoj likovnih delavnic na Sinjem vrhu. V Kranju pa veliko Prešernovo plaketo mestne občine Kranj. V letu 2009 je za velik likovni projekt, ki ga je pripravil v Kranju in okolici prejel Veliko plaketo MO Kranj in nagrado ZDSU in Hypo Alpe Adria za leto 2009. Za vodenje in organizacijo Likovne delavnice na Sinjem vrhu je leta 2002 ob praznovanju 10 - letnice prejel spominsko priznanje Občine Ajdovščina in priznanje Društva Gora za ohranjanje in varovanje naravne in kulturne dediščine.

Naslov: Gorenjesavska c. 60, 4000 Kranj

Tel.: 041/712377

e-mail: kgutta@siol.net

KLEMEN BRUN

Rojen 25. aprila 1974 v Šempetru pri Novi Gorici. Likovni jezik mu ni bil tuj že v rani mladosti, po svetu se je namreč odpravil že kot osnovnošolec in je z družino preživel pet let med puščavskimi sipinami, v Kuvajtu, kjer je že pokazal svojo nagnjenost k likovnemu izražanju. Po vrnitvi v rodno Slovenijo je zaključil osnovnošolsko izobrazbo ter nadaljeval in negoval likovno usmerjenost na Italijanki srednji šoli Istituto Statale d'Arte Max Fabiani v Gorici in študij leta 1996 tudi zaključil. Izobraževanje je nadaljeval v Benetkah na likovni akademiji. Okolje, prepojeno z večstoletno tradicijo in prepletenostjo kulture, je v njem pustilo pečat in usmerilo njegovo pozornost v sočloveka. Leta 2001 je uspešno zaključil študij pri profesorici Rosselli Piergallini. Razstavljal je v Sloveniji, Italiji, Avstriji, Španiji, Franciji, Hrvaški, Madžarski, Nemčiji, na Kitajskem, na Slovaškem in v raznih evropskih mestih. Je soorganizator mednarodnega srečanja umetnikov MMM ART v Medani in projekta Art circle. Njegova dela se nahajajo tudi v privatnih zbirkah in v različnih muzejih sodobne umetnosti v Evropi. Že več let vodi likovne tečaje. Živi in ustvarja v Sloveniji in Nemčiji.

Naslov:

Tel.: +386 31 345 833 (Slo), +491602781534 (D)

e-mail : brunklemen31@gmail.com

MARUŠA ŠUŠTAR

Maruša Šuštar je rojena leta 1977 v Kranju. Leta 2006 je diplomirala pri prof. Zmagu Jeraju na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje v Ljubljani, kjer je v letošnjem letu zaključila tudi podiplomski študij slikarstva pri prof. Gustavu Gnamušu in izr. prof. Marjanu Gumilarju. Od leta 2009 je imela več samostojnih razstav v Sloveniji, Avstriji in na Hrvaškem. Sodelovala je tudi na vrsti preglednih razstav sodobne slovenske umetnosti, med katerimi velja omeniti »Hočemo biti svobodni, kot so bili očetje« v Mednarodnem grafičnem likovnem centru v Ljubljani (2010), »Sodobno slovensko slikarstvo« v Cankarjevem domu in piranski Mestni galeriji (2014) ter »Magija umetnosti – Protagonisti slovenske sodobne umetnosti 1968-2013« v Vili Manin v Passarianu (2014), na Dunaju (2015) in v Zagrebu (2015). Leta 2009 je prejela nagrado ESSL art award CEE 2009 – posebno povabilo Vienna Insurance Group, leta 2014 pa prvo nagrado ART MUSE za slikarsko delo. Kot svobodna ustvarjalka živi in ustvarja v Mačah pri Preddvoru.

Naslov:

Tel.: 041 978 359

e-mail: marusa.sustar@gmail.com

<https://www.marusa.si/>

Slovenija

META ŠOLAR

Meta Šolar, rojena leta 1989, je študirala slikarstvo na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje v Ljubljani, kjer je leta 2014 tudi diplomirala. Je članica Zveze društev slovenskih likovnih umetnikov in Likovnega društva Kranj. V svojem delu se posveča predvsem zakriti figuraliki, ki meji na nadrealizem. Navdihuje jo sodobna kultura in vprašanje identitete v digitalni dobi, zato se njeno delo nenehno spreminja in razvija. Poleg slikarstva se ukvarja tudi s stripom. Sodelovala je na več skupinskih in samostojnih razstavah po Sloveniji in Evropi. Oktobra 2016 je bila na enomesečni umetniški rezidenci v Cité Internationale des Arts v Parizu. Živi in ustvarja v Radovljici.

Naslov:

Tel.: +386 31 716 498

e-mail: meta.solar@gmail.com

www.metasolar.si

Slovenija

MIRA LIČEN KRMPOTIČ

Rojena leta 1950 v Pulju. Že kot osnovnošolka se je odločila za poklic slikarke: po končani gimnaziji v Kopru je študirala na ljubljanski Akademiji za likovno umetnost, kjer je leta 1973 diplomirala pri prof. M. Sedeju in leta 1975 končala še specialko za restavracijsko. Po končanem študiju se je naselila v Piranu. Leta 1973 je imela prvo samostojno razstavo v Ljubljani, leta 1972 pa je prvič sodelovala na skupinski razstavi Ex-tempore Piran v Piranu. Odslej je seznam samostojnih in skupinskih razstav v Slovenski Istri, Sloveniji, na Hrvaškem, v Italiji in drugih državah izjemno obsežen. Prejela je več nagrad, najpomembnejše so: leta 1997 prestižno nacionalno Steletovo priznanje za konzervatorstvo, leta 2009 Priznanje Mirka Šubica s strani Društva restavracij Slovenije, leta 2010 stanovska nagrada ZDSLU, leta 2011 Zlati grb kot najvišje priznanje Občine Piran. Leta 2010 je pri Obalnih galerijah Piran izšla Monografija Mira Ličen Krmpotič. Je članica društva Insula in ZDSLU. Bila je med iniciatorji in organizatorji društva Prijatelji zakladov sv. Jurija Piran in projektov Jaslice in Križev pot v piranskih cerkvah. Živi in dela v Piranu.

Naslov : Atelje : Ulica Svobode 95, 6330 Piran

Tel. : 041 731 397

e-mail: mira.licen@elcatel.si

(info : www.miralk.si, Monografija Mira Ličen Krmpotič)

Slovenija

PETER MAROLT

Peter Marolt je naziv magistra arhitekturnih znanosti pridobil s temo, ki se tiče sodobnega sakralnega prostora, doktoriral pa je s temo Pomen likovnosti za arhitekturni prostor. Zaposlen je kot pedagog na Fakulteti za arhitekturo v Ljubljani, kjer deluje tudi na znanstvenem področju.

Kot likovni ustvarjalec je pripravil osemindvajset samostojnih likovnih razstav. Med drugim je razstavljal v Galeriji Grad Lendava, v Mestnem gledališču v Monoštru in v Köszegu na Madžarskem, v Galeriji akademije likovnih umjetnosti in v Galeriji Novi hram v Sarajevu, v Galeriji ZDSLU, v Zavodu Sv. Stanislava in KUD-u France Prešeren v Ljubljani, v Galeriji DLUK in v Layerjevi hiši v Kranju, trikrat v Galeriji Šivčeva hiša v Radovljici, v Ganglovem razstavišču v Metliki ter v Galeriji Krško. Na slikarskih ex temporeh je prejel pet nagrad, leta 2013 pa tudi Priznanje za kvaliteto likovnih del na festivalu Srečanja 2013 - mednarodnem festivalu likovnih umetnosti Kranj - ZDSLU. V skupini je razstavljal tudi v Avstriji in na Hrvaškem, na mednarodnih bienalih umetnosti miniature v nekdanji ZRJ, Franciji, Španiji in Angliji, ter na mednarodnih bienalih Risbe in slike v prostoru Alpe Jadran in na Bienalu mesta Kranja ter v galeriji ZDSLU. Je tudi ilustrator in avtor dveh monografij haiku poezije, ki sta izšli pri založbi Omnibus v Sarajevu.

Naslov:

e-mail: peter.marolt@fa.uni-lj.si

POLONA KUNAVER LIČEN

Rojena je bila 4. oktobra 1975 v Ljubljani. Zaključila je Srednjo šolo za oblikovanje – modno oblikovanje. Študirala je vizualne komunikacije na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani in leta 2000 diplomirala iz gledališkega plakata. Istega leta je vpisala magistrski študij ilustracije in grafike in za eno leto odšla študirat v Helsinke na Finsko. Nato je nadaljevala podiplomski študij na ALU v Ljubljani, kjer je leta 2005 magistrirala na oddelku za oblikovanje, in sicer iz otroške ilustrirane avtorske knjige. Je članica društva Likovnih umetnikov Severne Primorske. Živi in ustvarja v Ajdovščini. Tam od septembra 2003 skupaj z možem Davidom vodi likovno, oblikovalski center Lična hiša.

Naslov: Na brajdi 26, 5270 Ajdovščina, Slovenija

Tel.: 040/839 745

e-mail: polona@licnahisa.com

www.licnahisa.com

TANJA VERLAK

Tanja Verlak je diplomirala in magistrirala na *Akademie múzických umění – FAMU* v Pragi. Drugi podiplomski študij je opravila na Jawaharlal Nehru University, SAA v New Delhiju, kjer je leta 2009 študij zaključila z M. Phil. diplomom. Trenutno pripravlja doktorat na Royal College of Art v Londonu. Je dvakratna prejemnica nagrade za Slovensko fotografijo leta: prvič leta 2001, hkrati je prejela Zoisovo štipendijo za umetniške dosežke, in drugič leta 2006, ko je za fotografsko serijo ZOO prejela prvo nagrado. Galeristi so njena dela predstavili na AIPAD Park Avenue Armory New York, Paris Photo, Texas Contemporary Art Fair. Leta 2015 je sodelovala na Offprint v Tate Modern. Portfolijo, eseje, intervjuje in druga teoretična dela so objavile Camera Austria International, *Photograph*, *Forum*, *Folio*, *Fotografija*, *Emzin*, *Revolver Revue*, *Museum für Gegenwartskunst Siegen* idr. Med študijem je predavala na Jamia Millia Islamia University, French Institute of Design and Communications Arts Mumbai, Univerzi na Primorskem. Od leta 2012 je docentka za fotografijo na Univerzi v Mariboru. Kot vabljen umetnica je sodelovala na International Center of Photography NYC, Devi Art Foundation, Trinity Laban Conservatoire of Music and Dance, The British School at Rome.

Naslov:

e-mail: verlak_t@yahoo.com

SPOMIN NA HIERONIMA: Z vizijo in s srčnostjo se zmore marsikaj

Prvo srečanje s Hieronimom seže v leto 1991, ko sem obiskal Sinji vrh. Spomnim se, da je do vrha vodila makadamska cesta, in spraševal sem se, kam grem. Levo in desno strme senožeti, kamni, ki sem jih poznal s Krasa in Istre. Potem enkratna pokrajina in že mi seže v roko Hieronim, me krepko pozdravi, vesel vseh, ki smo takrat prišli na Goro.

Enotni smo si bili v mnenju, da je to prekrasen kraj z enkratno panoramo in z gospodarjem, ki obeta. Skupaj s Tatjano Rener, ki me je povabila na Sinji vrh, smo se zatopili v pogovor o umetnosti, in že na isti dan, sem predstavil Hieronimu idejo, da bi bil lahko tu, na Sinjem vrhu, raj za umetnike. Izrazil sem željo, da bom pomagal pripraviti idejo o mednarodni likovni delavnici.

Od takrat sva v prvih letih preživela težke in lepe trenutke ob novih skupnih zmagah. Hieronim se je boril na več frontah – z okolico, ki je težko sprejemala nove stvari, z družino je na noge postavljaj kulinariko, skrbel za okolico in kulturno dediščino. Po treh letih delovanja smo uspeli zgraditi atelje, ki se je kasneje pokazal kot pravilna naložba in je omogočal nadaljnjo rast, tako likovnim, kot tudi drugim projektom.

Hieronim je bil mož beseda, kar sva se dogovorila, sva poskušala tudi izvesti, in večino ciljev sva tudi uresničila. Hieronim, v sebi si nosil neizmerno toplino in odločnost, in prav posebno skromnost in prisrčnost. Šele zdaj, ko te ni več med nami, se še bolj zavedamo, da smo s tvojim odhodom izgubili velikega zaveznika kulture in likovne umetnosti. Hvala ti za vse, kar si srčno postoril dobrega za družino, okolico in vse nas, ki še danes cenimo tvoja dejanja. V le-teh se namreč skriva moč, iz katere bomo črpali energijo za prihodnost.

Klavdij Tutta

Hieronim je bil človek Gore, Sinjevrške in širše, ki je živel z njo in za njo. Pred 25 leti je skupaj z ženo Irmo na Sinjem vrhu postavil turistično domačijo. Zaoral je v trda tla novih izzivov, saj je imel idejo, vizijo, pot, za katero je vedel, da ne bo lahka, a naprej ga je gnala neomahljiva volja, želja, da bi prebudil te kraje, da bi predstavil njihovo svojstvenost in lepoto.

In tako se je počasi in s trudom oblikovalo življenje na Vidmarjevi domačiji. Hieronim nikoli ni podvomil v svojo odločitev. V želji, da bi v svojem gostišču ponudil nekaj več, je odličnega sogovornika našel v Klavdiju Tutti. Domačija je tako pridobila še eno stavbno enoto z velikim ateljejem in prenočišči v zgornji etaži. Sinji vrh je tako začel živeti tudi svoje kulturno, natančneje likovno poslanstvo. Rezultat tega je 24 uspešno izpeljanih mednarodnih likovnih delavnic oz. simpozijev »Slovenija, odprta za umetnost« in dvaindvajset likovnih kolonij »Umetniki za karitas«, ki imajo humanitarni značaj. V okviru projekta »Slovenija, odprta za umetnost« se je na Sinjem vrhu do sedaj zvrstilo skoraj 600 umetnikov iz vseh celin, na Karitasovi koloniji pa je sodelovalo 250 udeležencev in preko 2000 tistih, ki so ustvarjali na dnevu odprtih vrat. Mir in inspirativno moč tega kraja pod nebom, od koder se odpira pogled do Kvarnerja in Beneških lagun, pa so uživali tudi številni drugi likovniki, ki so posamezno, v skupinah, na študijsko naravnanih delavnicah ali bolj sproščeno ustvarjali v sinjevrškem ateljeju in na prostem ter bili deležni gostoljubja Vidmarjevih.

Hieronim ni skrbel le za naravno, ampak tudi za kulturno dediščino. V gostinskem delu hiše je uredil zbirko starega orodja in različnih predmetov etnološke dediščine, vezanih na bivanjsko kulturo. Vse to je nato našlo svoje mesto v Šrgalovi hiši – repliki s slamo krite hiše, značilne za to področje, ki jo je zgradil v neposredni bližini in je v času delavnic služila tudi za enega izmed ateljejskih in bivanjskih prostorov.

Notranjost domačije, kjer sta domovala gostoljubje, prijaznost in ustrežljivost gospodarja Hieronima in njegove družine, je postala prava galerija. Številna likovna dela, ki so jih tu pustili umetniki, na široko odpirajo pogled v sodobno umetnost. Okrog hiše pa se pogovarjata umetnost narave in skulptur, ki so jih naredili avtorji iz različnih koncev sveta.

Hieronim je bil krepak človek, močnih in velikih dlani. Njihov stisk je začutil vsak, kateremu je segel v roko. Stisk, ki je povedal vse. Besede so bile skoraj odveč. Z njim je tlakoval pot iz srca v srce. Za to nezlomljivo zunanostjo gorskega človeka, ki sta ga kalila življenje in delo in ga je utrjevala pogosto trpka narava tega okolja, se je skrival

SPOMIN NA HIERONIMA: Z vizijo in s srčnostjo se zmore marsikaj

povsem drugačen človek. Mehak, občutljiv, tankočuten, iskren, pripravljen prisluhniti in pomagati vsakomur. Ob likovnih umetnikih se je še posebej razživel in vzradostil ob rojstvu vsake njihove likovne stvaritve.

Kljub svoji vidni silhueti se je nevidno prikradel med ljudi, se jih dotaknil z iskrim pogledom, nekoliko hudomušnim nasmehom in kot bi znal brati želje posameznika, ponudil svojo žganjico, čaj, poln krožnik sinjevrških dobrot. Na pladnju pa je prinesel vedno tudi sebe. Ko je pokukal v atelje, je točno vedel, kateremu umetniku kaj manjka: platno, barve, čopič, lopatica ali le kos papirja, topla beseda, pohvalni pogled na nastajajoči artefakt. Vedel je, ker je bil čuteč in odprt.

Barve so bile tudi njegov svet, v katerega se je zatekel v hladnih zimskih dneh, ko je za tista kratka obdobja odložil svoje delo. V tem svetu je bil še bolj skromen, kot sicer. Rezultate svojih ustvarjalnih prizadevanj je le včasih sramežljivo pokazal. A delček njih smo bili deležni v Vidmarjevih božično-novoletnih voščilnicah.

Odlikovali so ga vedrina in življenjski optimizem, tudi v času bolezni.

Ta se je tiho, a zlovešče prikradla v njegovo življenje. On, za katerega smo mislili, da je nedotakljiv, da zmore premakniti cel Sinji vrh, da je nekakšen Martin Krpan, je zbolel. Zbolel v trenutku, ko je življenje imelo dober tek, ko so se uspehi in priznanja vrstili, ko so Vidmarjevi dobili celo najvišje, Petomajsko priznanje občine Ajdovščina.

»Gremo naprej«, je rekel in se boril. Verjeli smo, da sta njegova moč, pozitivna energija in kondicija vse tisto, kar bo premagalo bolezen. Na junijski »Sloveniji, odprti za umetnost« se nam je zdel stari Hieronim, na avgustovski Karitasovi koloniji že vidneje utrujen, a človek, ki se ne da.

Sedaj se je s svoje Sinje gore preselil na sinje nebo. Le nekoliko višje in v ta neskončni nebesni prostor. In vendar ostaja z nami. Kako bi lahko odšla njegova bogata dediščina misli, dejanj in pogledov, kako bi izginil občutek toplote in srčnosti, ki jo je razdajal, kako gostoljubje, s katerim nas je sprejemal, kako veselje, ki ga je tako pristno kazal ob druženju z umetniki.

Mi ostajamo, bogatejši za njegove zglede in dejanja. Zavezani, da nadaljujemo v njegovih smereh. Nihče ga ne more nadomestiti, ker je poosebljal Sinji vrh sam, ker je bil enkrat in neponovljiv. Lahko pa po svojih močeh sledimo njegovim željam. Vse bo, zato ker je bil On, zato, ker se umetniki na tem posebnem kraju počutijo kot doma, ker se tja vedno znova vračajo in ker so likovni projekti skrbno pripravljeni in vredni zaupanja. In ker je za seboj pustil družino, skupaj s katero je Sinji vrh rasel in se vzdignil na sam vrh svetovnega likovnega dogajanja.

Anamarija Stibilj Šajn

Hieronim- človek neusahljive energije, prisrčnega in toplega nasmeha, krepkega stiska rok, prijatelj, ljubitelj umetnosti, narave, vizionar. Kako naj v nekaj besedah zaobjamem vse, kar si bil in vse, kar si nam dal? Vsaka beseda je preskromna, da bi opisala tvojo iskreno in radoživo naravo, pripravljenost pomagati ljudem v stiski in ugoditi vsem, ki smo prestopili prag vašega toplega gostišča. Velik ljubitelj umetnosti, ki je tudi sam skrivoma rad poprijel za čopič in nam za božič poslal originalno slikarsko voščilo, ki je razkrivalo strast do umetnosti in ustvarjanja. Zato nas ne začudi, da je v začetku 90. let skupaj z družino pod svoje okrilje na Sinjem vrhu prevzel mednarodno likovno delavnico »Slovenija, odprta za umetnost«, vseskozi vanjo brezkompromisno verjel, vedno znova poskušal nadgrajevati obstoječe pogoje za ustvarjanje in delo. Njegova neizmerna širina duha in odprtost je privabljala ljudi od vsepovsod. Sinji vrh je v postal sinonim za umetnost, vrstile so se številne likovne delavnice, srečanja, predavanja. Hieronim je živel za Sinji vrh in za umetnost, umetnost je živela na Sinjem vrhu in odmevala daleč v mednarodni prostor in prenašala vse tisto, kar si nam nesebično podarjal; brezmejno lepoto človeškega stika, toplino, gostoljubnost. Hvala ti za vse!

Klementina Golija

Ob smrti prijatelja je molk primernejša oblika izražanja, kakor besede. A Hieronim se je vsako leto tako potrudil z mednarodnim simpozijem na Sinjem vrhu in nato še z razstavami in katalogom, da bi bilo res neprimerno, če v tej publikaciji ne spregovorim par besed o enkratnem človeku z Gore. Hitro sva postala prijatelja, tudi družini sta se spoprijateljili, tako, da smo precej dni preživeli skupaj na Sinjem vrhu, nekaj pa tudi v Bohinju. Ko so bili otroci še majhni, sploh niso več hoteli na morje. »Na Sinji vrh, ali pa nič.« je bil odgovor na vprašanje, kam na počitnice. Vedno v gibanju, s tremi nalogami hkrati, ustreči vsakemu, vsaki umetniški muhi posebej in to brez slabe volje, pozorno, diskretno ... Človek, silovit kot gora, kakor da sta si vzajemno brusila karakter, v srcu pa sama dobrot. In še doslednost, zanesljivost, vizija.

In potem - bolezen. Kakor slabo šalo sem doživel zadnje tedne in dneve, kakor, da je šlo nekaj pomotoma narobe, za kar se nam bo nekdo opravičili in bo potem spet vse prav. Pa ni bilo. Soočenje z mnogo preranim odhodom nekoga, ki je poosebljal vitalizem, se je usedlo kot mora in žalost se je prerivala z jezo. In s tistim brezpredmetnim »zakaj?«. Hieronimova vera je bila močna in z že šibkim glasom me je po telefonu prepričeval in tolažil, da bo vse še dobro.

Njegova zapuščina, ki jo je ustvaril skupaj z družino, je velikanska. Predvsem je potomcem privzgojil vse potrebno za nadaljevanje in rast življenjskega projekta, povezanega z gostoljubjem in umetnostjo. V imenu mnogih umetnikov z vseh koncev sveta, s katerimi smo se zadnje čase pogovarjali, izrekam zahvalo za vse, kar si nam v teh letih poklonil. Še bo Sinji vrh, a vseeno nekoliko drugačen, ... ko se bomo ozirali, če morda vseeno le prideš ...

Hieronim, hvala.

Črtomir Frelih

Ko naju je Hieronim obiskoval v Lični hiši, je vedno veder stopil v galerijo, močno stisnil roko, naju vprašal, kako sva oz. smo, nama pridržal vrečko polno domačih dobrot in veselo pokramljal z nama. Vedno je ob najinemu vprašanju, kako mu gre, odgovoril: »Saj gre« ali »Sej bo šlo«, tako kot vedno. Še vedno mi v ušesu odmeva njegov znani glas: »Polončka, kako si?«

Spominjava se, da je njegov prihod k nama ali najin obisk pri njemu vedno pustil občutek nabitosti s pozitivno energijo in optimizmom. Pri njemu sva bila vedno sprejeta in se ob njem počutila varno.

Čeprav našega dragega Hieronima fizično ni več med nami, pa čutiva ves čas, da je še vedno z nami. Ko se srečava z njegovo družino, imava občutek, da je Hieronim ravno skočil v klet po kakšno stvar in se bo kmalu vrnil. Tisti močan občutek njegove prisotnosti nama daje upanje za prihodnost, da spomin nanj še dolgo ne bo ugasnil.

Polona Kunaver Ličen in David Ličen

Pro Grafika d.o.o., Šutna 78, 4209 Žabnica
tel.: 04 231 66 70, faks: 04 231 66 71
gsm: 041 708 114
e-pošta: tiskarna@pro-grafika.si

STEKLARSTVO JUGOVIC

BLAŽ JUGOVIC S.P.
Spodnje Bitnje 23
4209 Žabnica

tel.: 04 / 231 73 10
fax: 04 / 231 73 11

ŠENK POHIŠTVO

Gabrje, Dobrova pri Ljubljani

www.licnahisa.com

SINJI
VRH

Turistična domačija
"SINJI VRH"

družina Vidmar
Kovk 19, 5273 Col
tel.: 05 364 96 08

SINJI
VRH